

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

NARODNI BORDEL.

»Jaz nisem komunist!« (Iz privatnega pogovora z glavnim urednikom »Delavskih Novic«, ki se hvali v svojih »Zapiskih z Dunaja« kako je kot bivši vojaški ataše na Dunaju obvaroval 70.000 trpinov komunizma s tem, da jim je dajal jesti in da jih je zaprisegal na sledeči originalni način: »Zaklinjam se nebom in zemljom, očevim imenom in majčinom dušom, krvlju prolivenom in krvlju naše dece, da ču očuvati neslomljivo vero nepokolebivo odanost kralju svili Jugoslovanu, Petru Karadžordževiću in njegovom sinu Aleksandru. Tako mi Bog pogamaj! Amin! Čitaj i razumij.«)

V »Delu«, komunističnem glasilu Italije, je pisal marca meseca inženir Gustinčič o narodnem bordelu, ki ga vzdržujejo ljudje z neopredeljenim svetovnim nazorom. Takih ljudi imamo v Sloveniji vse polno, in sicer na vodilnih mestih. Ti ljudje delujejo politično in kakšno je njihovo »delovanje«, si lahko mislimo. Preteklo soboto 13. t. m. je imel naš urednik pri večerji priliko govoriti z urednikom buržoaznega »Slovenskega Naroda« in ker je pogovor zaradi svojega kretenzma zelo značilen za našo korumpirano dobo, ga v celoti objavljamo:

»Ste videti precej zamišljen. Mogoče že zopet snujete kak atentat na ubogega Peska?«

»No, ta jih je že dobil prav pošteno po grbi. Fakin se na noben način ne bo mogel več postavljati. Zadnjič se je že tako ošabno vozil v kočiji po Ljubljani, da sem hotel že spisati satiro o njem.«

»To so torej tiste bistvenosti za vas, ki poimenujete buržujsko?! Peskovih političnih afer ima vendar vsaka meščanska stranka v izobilju in vendar jih prebavi z zelo mirno vestjo!«

»Toda Peskove afere ne bodo mogli prebaviti narodni socialisti. Senator Klofač, ki ga je Fakin povsod po Jugoslaviji tako zvesto spremljal, bo bral »Slovenski Narod!«

»No, in kaj potem.«

»Ko bo prišel prihodnjič v Jugoslavijo, se bo izogibal narodnih socialistov!«

»Strašno smešni ste! Kaj ne izprevidite, da je vaše ravnanje mahanje po zraku? Narodno socialistično stranko, ki jo imate v želodcu, bi morali bolj stvarno prijeti! Fakin se vam smeje, jaz vsaj sem ga spoznal v Trbovljah kot imenitnega demagoga, pred katerim se vsi vaši demokratski govorniki lahko skrijejo. Čudim se, kako morete kot preudaren človek sodelovati pri demokratih!«

»Saj tudi pri vas ni dosti boljše!«

»Precej boljše, ker mi nastopamo stvarno in kar je glavno, odkrito in pošteno.«

»Pa vendar ne morete tajiti, da imate v stranki slabe ljudi.«

»Slabe ljudi, to je socialiste samo v besedah, brcamo iz stranke. Berite samo današnji »Naprej«, kakšno je naše mnenje o njih. Mi čistimo!«

»To je slabo.«

»Nas prav iskreno veseli, da tako o nas sodite. Vas bo vsaj čimprej vrag vzel!«

»Ampak vi pišete za denar, na direktive, moj dragi prijatelj!«

»To je bilo preje mogoče. Toda od nesrečnega razkola sem, so se razmere temeljito izpremenile!«

»Kaj se je vendar izpremenilo? Saj ne morete delovati uspešno, ko pa ni vodstvo enotno!«

»Grozovito se motite! Vodstvo ni bilo še nikoli tako enotno.«

»Sicer pa mene vse te stvari bolj malo brigajo. Jaz sem politični anarhist! Kot tak sem bil zaprt že pod bivšo Avstrijo.«

»Zelo se čudim vašemu anarhizmu. Kako morete kot tak sploh sodelovati pri buržujskem »Slov. Narodu?«

»Zagotavljam vas, da nisem demokrat. Sodelujem zaradi kruha, saj boste razumeli, in pa zato, ker je najboljši list v celi Jugoslaviji. Berejo ga dnevno v Parizu, Londonu in drugod.«

»Ampak vse to je vendar postransko. Rešitev iz blata vendar ne bo prišla iz inozemstva, temveč od nas samih.«

»Toda kakšno rešitev iz blata pa vi sploh zahtevate? Saj je pri nas vendar vse v redu! Jaz sem za ustavo in za državo, takšno, kakršna je.«

»Kako morete biti za ustavo, ko pa vsebuje vse polno raznih nečednosti, kakor je n. primer zakon o zaščiti države?«

»Kaj pa je zato, saj imajo take ustave, če ne slabše, še celo v Angliji!«

»Nas prav malo briga Anglija. Predvsem se moramo zanimati za Jugoslavijo!«

»Ja hudiča, kaj pa imate vendar proti naši državi?«

»Proti naši državi zaenkrat prav nič, temveč proti sistemu.«

»Ali se vam godi krivica? Kaj ne sme govoriti svobodno dr. Korun?«

»Nas socialiste malo zanima, če sme svobodno govoriti poslanec dr. Korun. Deistvo je, da živi na tisoče delavcev v največji bedi in revščini in da ga ne pušče svobodno govoriti.«

»Kaj me brigajo delavci! Samo, da se meni dobro godi. Za družbo se nisem nikdar brigal. Jaz imam svoj liter vina pred seboj in vse drugo mi je proketo malo mar.«

Izhaja razen pondeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 10 Din.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

»In kaj potem, ko vam bo zmanjkal liter vina?«

»Potem bom šel v hrib ali pa v hosto in si bom s svojimi rokami služil kruh kakor doslej.«

»Vidite, ravno v tem vašem ravnanju vidim jaz rak-rano, ki nam ne dopušča, da bi mogli čimprej iz blata.«

»Ja hudiča, nad čem se pa vendar morete spotikati? Ali mi veste navesti samo en konkretni primer?«

»Daleč ni potreba ravno posegati. V zadnjem času na primer smo socialisti veliko govorili o kraljevi civilni listi.«

(Urednik »Slov. Naroda« je ves razburjen vstal od sosednje mize, se vstopil pred mizo našega urednika, in udaril z vso močjo s pestjo po mizi.)

»Halt, čez kralja pa ne boste vi govorili! Sramota, da se je moglo to zgoditi! Molčite!«

(Naš urednik se mu je pristrčno zasmel v obraz.)

»Ne boste mi ubranili, je ravnotako človek kakor jaz, ali pa vi.«

»Ampak škandal, da govorite na tem mestu o kralju!«

»Kje pa naj govorim o njem, mar v cerkvi.«

»Ne v cerkvi, temveč v javnosti.«

»Tako zmešanih ljudi pa v resnici še nisem videl!«

»Ja hudiča, kaj pa imate proti kralju?«

»Pomirite se, pa boste še marsikaj zanimivega zvedeli. Čuite, kralj dobiva 96 milijonov kron letne apanaže, Eno četrtno od teh milijonov si lahko izplača v tuji valuti, n. pr. v frankih, dolarjih itd. Potem pa znaša letna apanaža že kar poldrugo milijardo kron!«

»Ne vem prav nič o tem, pa imam notranjo politiko v malem prstu.«

»Dovolj žalostno je to. V vseh slovenskih časopisih bi lahko brali o civilni listi. Tudi v »Slov. Narodu«. In najlepše šele pride. Ta velikanska vsota ni v proračunu!«

»Veste kaj, vi bi bili pa zares dober bankir. Čudim se, zakaj se notegujete kot pesnik in povrh še Nietzscheanec za delavstvo, ki vas bo še temeljito razočaralo. Jaz sem se veliko gibal med njim, pa vam povem, da je barabsko.«

»Iz tega še ne sledi prav nič odklonilnega za delavstvo.«

(Urednik »Slov. Naroda«, razburjeno in strupeno):

»O vi črv! Vi mladič! Vi ubogi črv!« (Pričel je zaničljivo meriti našega urednika od nog pa do glave).

»Vidite, s takimi nebitvenostmi in meščanskimi fintami pa ne boste pri meni čisto nič dosegli. Morate biti že bolj stvarni in mirni! Jeza škoduje.«

(Urednik »Slov. Naroda« je nekoliko časa pomišljal, nato pa odgovoril):

»Ali veste, da bi malo preje lahko poklical policaja.«

»Tudi z njim ne bi prav nič opravili. Prav dobro vem, kaj govorim. Zlasti pa moram prav dobro vedeti, kaj govorim, če sedim nasproti vam.«

»Jaz ne pustim pod nobenim pogojem blatiti države in kralja, posebno pa še ne v gostilni! Mi smo dovolj svobodni in amen!«

(Naš urednik je medtem povečerjal, vstal in se poslovil s sledečim pozdravom):

»Pomilujem vas!«

ODGOVORA DVEH MINISTROV NA INTERPELACIJO POSLANCA SODR. ETBINA KRISTANA.

Z zadnjem času nam neprestano prihajajo poročila o terorju, ki ga izvajajo g. kateheti na srednjih šolah. Tako n. pr. šli g. L. na »Mladiki« že šest in sedemletne učenke k spovedi. Toda ta katehet ne terorizira samo učenke, temveč tudi starše, ki jih nadleguje celo na domu. Skrajni čas je že, da se je odločila vlada nastopiti proti takemu nečudenemu postopanju, kakor nam dokazujejo sledeča odgovora ministra prosvete in ministra trgovine.

Minister prosvete Svetozar Pribičević:

Gospod narodni poslanec Kristan mi je predložil vprašanje, ali je ministrstvo izdalo potrebna navodila glede na verozakonske vaje in veronauk v šolah. Na to vprašanje mi je čast odgovoriti, da ministrstvo doslej še ni izdalo nikakršnih navodil, toda izdalo jih bo na podlagi nekega konkretnega slučaja, ki se je dogodil v Ljubljani.

Drugič vprašuje gospod poslanec, kaj je storjeno, da se v vprašanju veronauka in verozakonskih vaj postopa po ustavi. Na to mi je čast odgovoriti, da bodo navodila, ki bodo izdana, strogo v skladu z ustavo.

Tretjič vprašuje gospod poslanec, ali vpliva ministrstvo ver na šolska vprašanja. Na to mi je čast odgovoriti, da ministrstvo ver ne vpliva na šolska vprašanja.

Četrtič vprašuje gospod poslanec, ali je res, da so šolske maše obvezne, kar bi bilo v nasprotju z ustavo. Na to lahko odgovorim, da ni bilo določeno, da so šolske maše obvezne.

Poslanec Etbin Kristan:

Če je tako, kakor je dejal gospod minister, tedaj bom z njegovim odgovorom zadovoljen. Svoje vprašanje sem predložil, ker se je v Sloveniji drugače prakticalo in ker se je tam godilo, da so se dijaki silili na katoliške maše ob nedeljah, pri čemer niso bili niti starši vprašani. Od neke strani se je raznašala govorica, da se to godi v smislu odredb, ki jih je izdalo ministrstvo prosvete. Želel bi, da izda gospod minister navodila, ki jih je o tej stvari obljubil, čim prej, in da se bodo ta navodila strogo vjemala s tem, kar predpisuje ustava v tej smeri.

Minister pravde dr. Lazar Marković kot zastopnik ministra za trgovino in industrijo:

Gospod poslanec Kristan je podal ministru trgovine vprašanje glede na odpravo veronauka iz strokovnih šol in vpeljavo pouka o socialni higijeni. Čast mi je odgovoriti gospodu poslancu Kristanu sledeče: Povsem naravno se še ni moglo priti do tega, da bi se izenačil nauk v vseh rednih šolah in tudi ne po strokovnih šolah po vsej državi, in zato se v nekih trgovskih šolah v Sloveniji še poučuje neki predmet, ki se po drugih šolah, recimo, ne poučuje. V ministrstvu

trgovine se vrše študije in pripravljajo splošen zakon o strokovni izobrazbi, in pri tej priliki se bo vzelo v poštev tudi vprašanje, ki ga je predložil gospod Kristan o oportuniteti predavanja in pouka veronauka v nižjih strokovnih šolah.

Kar se tiče socialne higijene, kolikor sem poučen — jaz zastopam gospoda ministra za trgovino le začasno — morem reči, da bo ta predmet kot koristen najbrže sprejet v učni načrt.

Poslanec Etbin Kristan:

Jaz bi le želel, da ne bi ministrstvo trgovine študiralo tega vprašanja nekaj let, ampak da se stvar enkrat reši. Dežela nima nič od tega, če vlada vedno študira, ampak deželi je treba, da se vprašanja rešujejo. (Odobrovanje na levici).

Gospodje, mogel bi še razumeti, če bi se nekoliko razmišljalo o tem, ali je umestno ali ne pridržati veronauk na ljudskih in podobnih šolah. Ne morem pa razumeti, da se na učilišču, kjer se mladi ljudje vzgajajo, da postanejo trgovci (medklici klerikalcev), da se morejo tukaj dijaki siliti na maše in podobno. (Hrup na strani klerikalcev). To, gospodje, se ne viema z ustavo, zakaj ustava določa, da je svoboda vesti garantirana; svoboda vesti pa preneha, če silite koga, da se uči vere, za katero mu nič ni mar in da sodeluje pri verskih vajah. Mi, gospodje, ne bomo zadovoljni s tem, da se nam da nekaj v ustavi in v zakonih črno na belem, pa da se v praksi nasprotno izvaja. Mi hočemo imeti resnično svobodo vesti in svobodo vere, in zato (velik hrup pri klerikalcih) protestiramo proti poskusom, da bi se ustava v tej stvari obšla. (Medklici klerikalcev). To je teptanje ustave, če se silijo ljudje, da se uče vero, o kateri ne marajo nič vedeti, in da obvezno izpovedujejo vero na javnih vajah. (Ploskanje na levici, hrup pri klerikalcih).

ČIČERINOV ODGOVOR O RAZMERAH V SOVJETSKI RUSIJI.

Jurij Čičerin, ruski komisar vnanjih zadev, je odgovoril na sedem vprašanj, ki mu jih je zastavil reporter čikaške »Tribune«. Vprašanja in odgovori, ki se tičejo razmer v Rusiji, slede:

»Ali so sovjetske volitve svobodne.« — »Da, svobodne. Vsi delavski sloji v mestih in vaseh imajo volilno pravico. Intelektualci (umstveniki), ki so zaposleni v vladnih pisarnah in v uradih krajevnih sovjetov, tudi volijo delegate v sovjetih. Svoboda govora ni ovirana; kajpak, razume se, da kdor hujska ljudi na revolto proti vladi, je kaznovan. Nobena vlada ne more drugače eksistirati. Potovanje po republiki je svobodno; edine ovire so omejena sredstva za potovanje. Vožnja po železnicah je redna. Rusija nima cenzure za časopise in zato je tisk svoboden. Toda časopisi, ki bi hujskali ljudi na protirevolucijo, ne smejo še izhajati. Popolna svoboda za nasprotno časopisje pride takrat, kadar bodo prenehale protirevolucionarne zarote v inozemstvu.«

»Ali predstavlja sovjetska vlada ljudstvo?« — »Krajevni sveti so direktni predstavniki ljudstva, to se pravi: delavske mase. Sovjeti izvajajo program vlade in imajo pravico kritizirati, kar se jim ne zdi prav. Od časa do časa zborujejo sovjeti v vserruskem kongresu, ki je najvišja oblast v republiki. V kongresu se lahko spreminjajo naredbe vlade. — Strokovne unije sodelujejo direktno v državnih stvarih. Krajevna uprava je v rokah krajevnih sovjetov in uradnikov centralne vlade. Veliko število delavcev in

kmetov ima visoke službe v administraciji in v armadi.«

»Kaj je s privatnim lastništvom zemlje?« — »Privatna lastnina zemlje je do cela odpravljena. Velike industrije, železnice in parniki so v rokah države ali oddani v najem koncesionarijem za določeno dobo.«

»Ali je nacionalizirana tudi ameriška lastnina?« — »Ruska vlada ne pardona nobenega posestva, vzetege Američanom. Tuici se morajo podvreči zakonom nacionalizacije kakor domačini. Kadar nov ekonomski sistem nadomesti starega, ne more biti v njem oaz za tužce.«

»Ali še žive hčere bivšega carja?« — »Usoda carjevih hčera mi do danes še ni znana. Čital sem nekje, da so v Ameriki. Krajevni sovjet je usmrtil carja brez vednosti centralne vlade. Eksekucijo je izvršil na predvečer prodiranja Čehoslovakov, ki so imeli okupirati dotični kraj. Krajevni sovjet je prišel na sled zaroti za osvoboditev carja in njegove družine, katero so zarotniki nameravali odpeljati v Čehoslovaško. Vsa dotična pokrajina je bila odrezana od Moskve po Čehoslovakovih. Ko je centralna vlada pozneje prejela vse podatke, je odobrila eksekucijo carja. O njegovih hčerah ni bilo poročila. Ker so bile pretrgane vse zveze z Moskvo takoj po eksekuciji carja vsled čehoslovaške okupacije, niso še danes znane vse okoliščine glede carjeve družine.«

»Ali se vrše v Rusiji tajni sodni procesi?« — »V Rusiji ni tajnih sodišč. Stevilo eksekucij, ki jih je odredila izredna komisija za pobijanje protirevolucije, je bilo uradno objavljeno.«

»Ali sega oblast revolucionarnih sodišč tudi čez meje Rusije?« — »Sovietska vlada nima, niti ne misli imeti tajnih tribunolov v drugih državah. Ruska vlada nima najmanjšega namena dobiti druge države pod svojo kontrolo.«

REAKCIJA NA FRANCOSEM.

Zdi se, da se je na Francoskem združilo vse, kar mrzi delavstvo in živi od sadov njegovega dela. Take reakcije menda ni bilo v Franciji, odkar je vladal Napoleon III., kot je zdaj. Tudi takrat je bilo vse združeno proti delavstvu: legitimisti, orleanisti in druge buržoazne stranke. Razpuščali so delavske organizacije, prepovedovali delavske shode, soloh so šikanirali delavce na vse moč načine.

In tako je tudi danes. Kriminalno sodišče v Parizu je razpustilo enajst strokovnih organizacij državnih uslužbencev in kaznovalo je njene odbornike, ker se niso ozirali na vladno odredbo, po kateri so delavske strokovne organizacije prepovedane.

Po sklenjenem premirju so se dali francoski delavci omamiti po šovinističnih hujskačih, ki so jim pripovedovali, da je njih sovražnik nemško ljudstvo. Delavstvo je verjelo tem šovinističnim podžigalcem in poslalo je zelo majhno število socialistov v parlament, dasi je doživelo prav bridke izkušnje v svetovni vojni.

Buržoazni frak, škofova palica in plemičev grb so zmagali pri volitvah in zdaj si dele sadove te zmage med sabo, delavce pa tišče k tlom. Delavci in mali kmetje bi bili lahko pometli z vsemi tremi, da so se združili med sabo in pri volitvah nastopili složno proti njim. Tako je pa zmagala reakcija kot drugje pri volitvah v Evropi izven Rusije. In ta reak-

čija zdaj pesti in šiba delavce in tudi male kmete.

Francoski delavec se včasih rad potrkava po prsni in govori o revolucionarni zgodovini Francije. Gotovo bi bilo bolje, če bi malo manj gledal, kaj je bilo v zgodovini in sebe enkrat resno vprašal, kaj prinese bodočnost, če se delavci in mali kmetje ne združijo proti trojici: buržoaznemu fraku, krivi škofovski palici in plemiškem grbu. Če bi zastavil tako vprašanje sebi, bi prav jasno videl svojo bodočnost pred sabo. Spoznal bi, da ostane suženi te trojice, dokler se ne združijo delavci in mali kmetje v volilni bitki in izvolijo v parlament moze, ki bodo zastopali interese delavcev in kmetov.

Francija je republika in še danes se bahajo francoski plemiči s svojimi naslovi. V Franciji je cerkev ločena od države. Najmošter ima vseeno tako velik vpliv na svoje farane kot ob času, ko še ni bilo z velikim krikom povedano v svet, da je cerkev ločena od države in da Francija izvršuje veliko delo za osvobodjenje človeškega duha.

Francoska buržoazija, ki se včasih kar cedj radikalnih fraz, pa pazi na to, da zamorske čete prihajajo pridno na Francosko, ker se še najbolje zanese na bajonete teh divjakov, če jih bo treba uporabiti proti francoskemu ljudstvu. Tak je položaj v Franciji. In da ni boljši, so krivi delavci in mali kmetje, ki se dajo blufati od najemnikov trojice — buržoaznega fraka, krive škofovske palice in plemiškega grba, ki se ne združijo in na volilni dan ne glasujejo enoglasno proti tej trojici.

Politične vesti.

+ Zakon o volilnih listah je bil v zakodanem odboru sprejet in se bo predložil zbornici. Glasovalo je za 15, proti 5 članov.

+ Nekaj, kar ne bodo sedanjí državoreci sami od sebe nikdar do konca proučili, je zadeva generala Zečeviča, ki je kriv, da je za čast njegovanja ministroma umrlo in obolelo na tisoče fantov. Komisija, ki zadevo »preiskuje«, je prišla že tako daleč, da je postavila vprašanje, v katerih pokrajinah je bila umrljivost največja, da odpošlje tje svoje člane k preiskavi in zasledi krivca. Da sedi glavni krivec mirno v Belgradu, ter ugotovitve vladni preiskavači ne bodo nikoli izustili.

+ Ves smrad naše prometne politike prihaja na dan iz poročila, ki ga je podal prometni minister Stanič na sobotni seji finančnega odbora. Stanič zahteva, da se proračun njegovega resorsta zviša od 800 milijonov na 2300 milijonov dinarjev, kar bi ne bilo samoposebi še nič hudega, ker promet je vendarle važnejši in denarja potrebnejši kot n. pr. militarizem, ki požira milijarde v desetletjih. Ampak skrajno nečuvno je, kako ministrovo poročilo razkriva način gospodarjenja buržoazne vladne večine in njegov lastni način, ker ugotavlja primanjkljaj za 2300 milijonov dinarjev, od katerih gre samo 450 milijonov za neplačane račune, za katere ni bilo zakonitega dovoljenja! Vladni korupcionisti delajo torej gospodarstvo kar tako na svojo pest, ne da bi se niti spomnili, da smo »parlamentarna« država! In nihče ne more ugotoviti, koliko vtakne tako mož milijonov v žep, ne da bi tudi za to dobil zakonitega dovoljenja. Opozicijske stranke so ogorčene, vladne se iz svoje-zagvoja seveda niti ne ganejo. Ali je sedaj razumljivo, zakaj minister Stanič in generalni ravnatelj Ilič pustita desetisoč železničarjev umirati gladu?

Dnevne vesti.

Ljubljana.

Socialnega čustvovanja nas boče učiti »Slovenski Narod«. Bajje ga prav nič nimamo, ker smo si zadnjič v neki notici predzrnlji ožigosati kanibalsko občevanje nameščencev pri ljubljanski podružnici Narodne banke s strankami in zlasti občevanje tam nastavljenega sluga. Ker je ta sluga državni upokojenec, bi ga ne

smeli napadati, če nima prav nobenih manir! To je logika »Narodovih« revolverskih čečkačev (to smo vzeli direktno iz »Naroda«), ki drugače pišejo vsak dan polne stolpce lepega pouka o dobrem tonu in manirah! In to svojo logiko zamenjujejo gospodje s »socialnim čustvom«, kar znači, da imajo o tem pojmu ravno toliko pojma, kolikor naš škorenj pod peto. Prav nič se ne pojdemo skrivalnice: Kdor je sam na taki socialni stopnji, da od nje trpi, mora se naučiti človeškega vedenja z ljudmi, ki stoje na isti socialni stopnji in celo ne delati v tem oziru prav nič razlike med »višjimi in nižjimi«, čeprav je državni upokojenec. »Narod« naj nikar ne zagovarja surovega postopanja z občinstvom, drugače ne bomo nič več verjeli njegovim bontonskim poukom, četudi jih bo predaval v fraku in klaku. In predvsem: Preden hočete polemizirati z nami, naučite se, kakšen pomen imajo najbolj vsakdanje besede, da ne boste trdili o loncu, da je ponev.

Razlogi, ki niti najmanj ne drže, zaradi katerih pa se bo marsikdo za trebu držal, so navedeni v »pojasnilu«, ki nam ga pošilja Strojne tovarne in livarne: »K Vaši notici »Nasilje« v številki 107 vam poročamo, da moramo vsled vedno bolj preteče konkurence tovarniške stroške brezobzirno zmanjšati in smo vsled tega dosežaj že odpustili 5 uradnikov. Med njimi se nahajata tudi 2 zaupnika uradniškega odbora. Že iz dejstva, da ni iz vsake izmed treh tovarn odpuščen 1 odbornik, kakor poročate, in iz predstoječih izjav boste razvideli, da nimamo nobenega poverda izjaviti kakšnega nasilja. Zlasti tudi za to ne, ker je preteklost pokazala, da smo napram zaupnikom nastopali najkulantije. Pričakujemo, da ruenjeji na ljubo priobčite tudi to pojasnilo.« — Zakaj bi pa ne gospodom tega vesolja priredili, zlasti še, ko se bo to veselje raztegnilo na kroge, ki nimajo drugače s Strojnimi tovarnami prav nič prevelike radosti! Klasičen zagovor je vedno dober humoristični zagovor in tako sprejemamo tudi tega. Preteča konkurenca je povzročila odpust peterih uradnikov! Gospodje, ki služijo milijone, jih hočejo povečati s tem, da mečejo pet pošteni ljudi, ki za svoje delo itak niso razmerju plačani, na cesto! In čisto slučajno, se nahajata med odpuščenici dva zaupnika! Eha, taki dovtipi so nam vendarle prekreпки!

Najemniki mestnih zemljišč. Mestni magistrat je dognal, da nekatere stranke, katerim se je oddela zemlja za obdelavo v našem, premalo ali pa sploh nič ne gnoje. Ker se je bati, da bo ta zemlja zaradi tega postala v par letih popolnoma pušta in nerodovitna, pozivljamo vse najemnike, da se tekom 14 dni izkažejo s potrdilom, podpisanim od dveh verodostojnih prič pri mestnem gospodarskem uradu, da je bilo v najem oddano mestno zemljišče letos ali vsaj lantsko leto pognojeno. Vsem onim, ki se s takim potrdilom v določenem roku ne bodo izkazali, bo mestni magistrat primoran najem odpovedati.

Volitve v pridobinske priredbene komisije. V nedeljo dne 28. maja 1922 se bodo vršile v prostorih davčne administracije v Ljubljani od 8. do 13. volitve v pridobinske priredbene komisije. Podrobnejši podatki so razvidni iz razgleda, ki je nabit na mestni deski.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo, opazaria, da se bo vršila prihodnja javna odborova seja v sredo dne 17. maja t. l. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. informacije na Sv. Petra cesti št. 12, pritično, desno.

Umetniška šola »Probude«. V četrtek 18. t. m. se nadaljuje javno predavanje prof. Volavška o »razvoju naše ljudske umetnosti«. Pričetek točno ob 7. na Tehn. tr. šol. I. nadstr. soba 10. — Vodstvo umetniške šole.

Maribor.

Prireditelj »Prosinca«. Delavsko pevsko društvo »Prosinca« priredi 21. t. m. zvečer na vrtu Gambirna pomladni pevski nastop. V slučaju neugodnega vremena se bo prireditelj vršila v notranjem prostoru.

Čevljarji pomočniki so zastavljali, ker jim mojstri niso hoteli priznati malenkostnega 10odstotnega povška na ljubljanski tarif. Stavko je zakrivil Beranič, predsednik čevljarjske zadrage, ker se je uprl predlogu nekoga mojstra, naj bi se povšek dovožil in ker soloh ni dopustil glasovanja o tej stvari. Navzlic temu se je precej mojštrov s pomočniki ugodno pobotalo, tako da je ostala znana reakcijska deteljica Beranič. Sulič in Monjac v svojem protidelavskem boju precej osamela. Proti tej trojici gre predvsem boj

mariborskih sodrugov čevljarjev, ki jih bo solidarno podpiralo ostalo delavstvo.

Smrtna nesreča. 19-letni delavec Hugon Gomivnik iz Činžaba, ki je zaposlen pri prodni pralnici falske elektrarne, je po neprevidnosti prišel med kolesa pri pralnem stroju, ki so mu zdrobila desno roko in prsi, da je čez par minut izdihnil.

Iz stranke.

Krajevna politična organizacija SSJ v Spodnji Šiški naznanja, da se bo vršil nje izredni občni zbor 24. maja ob 8. zvečer z zelo važnim dnevnim redom. Udeležba odbornikov dolžnost! — Štefan Sušnik, tajnik.

Vič-Glince. V torek ob 20. se bo vršil v »Delavskem domu« sestanek vseh, ki se zanimajo za delavsko gibanje. — Krajevni odbor SSJ.

Članstvo Socialistične stranke Jugoslavije v Celju opozarjamo na člansko zborovanje, katero se bo vršilo v četrtek, 18. maja 1922 v gostilni »Zeleni travnik« v Celju ob 7. zvečer. — Ker je dnevni red nad vse važen, pričakujemo obilne udeležbe. Kraji. organ. SSJ v Celju.

Iz strok. gibanja.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila v ponedeljek, 15. t. m. ob 6. zvečer. Tajništvo.

Seja ožjega odbora Strokovne komisije se bo vršila v torek, 16. t. m. ob 6. zvečer v prostorih Strokovne komisije. Tajništvo.

SPORED NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Ponedeljek, 15. maja — Otok in truga, C.
Torek, 16. maja — zaprto.

Opera:

Ponedeljek, 15. maja — zaprto.
Torek, 16. maja — Cavalleria rusticana, A.

Gospodarstvo.

— Denarni trg. (Zagreb, 13. maja). Prošli teden je naša valuta na Žiriški borzi notirala vsak dan drugače. Nekaj časa je rasla potem pa zopet padala. Sedaj notira 1.90. — Ameriški dolar stane 65.50 Din, francoski frank 6.20 Din, italijanska lira 3.60 Din, čehoslov. krona 1.30 Din, nemška marka 0.24 Din, 100 nemško-avstrijskih kron 0.76 Din, 100 madžarskih kron 8.93 Din, angleški funt 300 Din.

— Žitni trg. (Zagreb, 13. maja). Pretekli teden so cene žitu padale. Vzrok temu je mčno počivanje žitne trgovine, ker konsum radi ne stalnosti naše valute žita ni hotel kupovati. K temu pa je tudi veliko doprinesla dobra prezimitev setve. Še dolgo trajajoče vreme, kakor ga imamo sedaj, bi praj lahko povzročilo zopetno dviganje žitnih cen. — Kilogram pšenice stane 3.88—4.05 Din, kg koruze 3—3.30 Din, kg ovsa 2.88—3.20 Din, kg ječmena 3.25 Din, kg moke (ste. 0) 6 Din.

UTRINEK.

Bivša cesarica Zita bo rodila v kratkem menda svojega osmega otroka.

Iz Madžarske je že naročila tri za boje madžarske zemlje, katero bodo potresli po tleh sobe, kjer bo rodila.

Otrok si bo v poznejših letih lahko osvajal pravico na madžarski prestol. Češ, da je bil rojen na ogrskih tleh. Zita bi veliko boljše napravila, če bi v prst nasadila papriko. To je še edino madžarsko orožje, ki se ga zavezniki boje.

Dopisi.

Obstoj steklarne v Zagorju v nevarnosti. Nekaj let pred vojno je Trboveljska premogokopna družba oddala svojo steklaro v Zagorju v najem tvrđki Wilhelma Abelja dedičem v Hrastniku. Ob enem pa je dala tudi toliko delavskih stanovanj, kolikor jih je rabila tovarna za

svoje delavce v tovarni. Med vojno pa se je začel večati obrat premogovnika in kamenoloma v Zagorju. Število delavcev pri teh dveh obratih se je povečalo od približno 1000 do 1600, radi tega je nastalo pomanjkanje stanovanj in rudnik je pričel pritiskati na steklarniškega najemnika, da mu izprazni stanovanja, čeravno je oddal stanovanja s steklarno vred preje v najem in bi bil tudi dolžan, da pusti za steklarje stanovanje, da bi se obrt mogel nadaljevati. Ali kaj hočeš: Trboveljska družba se malo briga, če pride kakšnih par sto delavcev ob kruh in službo. Samo da prihrani, kar dobiva za zidanje stanovanj in višjih cen na premog, napravlja rajši luksuriozne vrte in ograje. Tako lahko izkaže nekaj »izdatkov« za investicije. Tovarna sama je napravila že nekaj stanovanj, ali družba je

tako ozkosrčna, da steklarni ne da nihi zemljišča za stavbe, ki bi jih bojda, kakor pravijo delavski zaupniki, tovarna sama rada zidala, če bi le zato imela prostora. Če neha steklarna obratovati bo poleg delavstva imelo tudi drugo prebivalstvo veliko škodo in tudi občina sama. Dosedaj so se za take stvari zanimali le delavci v steklarni. Zadnje čase pa se je pričelo zanimati za to tudi prebivalstvo, posebno obrtniki in trgovci. V naši občini imamo demokratsko večino ali ta ne samo, da ničesar ne stori za razvoj industrije, temveč je že od nekdaj sovražna steklarni. Zakaj, to menda sama ne ve. Še pred kratkim se je neki možakar — demokrat izrazil, da naj le hudič vzame steklarno in steklarje. Prepričani smo, da ni vedel, kaj govori, ker so glave naših demokratov precej alkoholične. 28.

t. m. se bodo vršile dopolnilne volitve v občinski odbor. Prebivalci si na ta dan lahko pomagajo, če bodo šli na volišče ter volili zastopnike, ki so za razvoj industrije, ki ne bodo pripustili, da se delavski zaupniki sami bojujejo za obstoj tovarne, temveč da bo tudi občina z vso odločnostjo nastopila proti Trboveljski družbi, da zida stanovanja in da tudi tovarni prostor za zidanje ter tako obvaruje občino škode, ki nastane, če bi se nehaj obrat v tovarni. Delavci kakor tudi ostalo prebivalstvo, ki se bavi z razno obrtjo in trgovino, mora zato tega dne vse na volišče. In voli naj le listo socialistične stranke. — Steklar.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ)
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvevska cesta 2.

Sivalni stroji Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. - Ustanovljena leta 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastonj in franko.

Kolesa iz prvih tovaren.

Dürkopp, Styria, Waffrad.

Začasno znižane cene!

25 CELJE 25

Marija Baumgartner.

Velika zaloga vsakovrstnega

novoga pohištva

domačega in tujega izdelka. Divani, madraci, pernice, odeje.

Kompletna oprema za nevporočence.

25. Samo v Gosposki ulici. 25.

Zmerne cene! Delo solidno!

Umetni

LED

mesnega oddelka

Gospodarske zveze

v Ljubljani

v ploščah po 11 kg.

Dnevna produkcija 2000 kg.

Plošča ledu Din. 13.

Večjim naročnikom dostavljamo led vsako jutro na dom.

V trgovini

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5

se dobe še po jako nizki ceni:

Moške obleke	od 160 din. naprej
Raglani	od 250 din. naprej
Moške hlače	od 80 din. naprej
Damski plašči	od 150 din. naprej
Damski kostumi	od 180 din. naprej
Damske modne obleke	od 200 din. naprej
Damska krila	od 60 din. naprej
Damske bluze	od 30 din. naprej

Spomladne novosti vedno v zalogi.

Vozniki! Pozor!

Po 10 do 30 kron se vam plača za voz smeti, šute, pepela, gramoza ali drugega materiala za zasipanje, če ga pripeljete na posestvo Cesta v mestni log št. 15. Oglasite in dogovorite se ravnatelj v pisarni.

Ure budilke, nihalke, verižice, zlatino, srebrnino, očala in poročne prstane kupite najbolje pri

A. Lečnik,
urar in zlatar,
Celje, Glavni trg št. 4.
Popravila dobra in točna.
Zlomljeno zlato in srebro plačujem po najvišji ceni.

Galalit

Koščeni

Biserni

Gumbi

Prvovrstni. Brez konkurence.

Tovarna za gumbje, Slov. Bistrica.